

ДЕРЖАВНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«УЖГОРОДСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ»
БІОЛОГІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ
Кафедра зоології

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Декан біологічного факультету
Ласинець Я.С./
2025 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

**ВИРОБНИЧА (ПЕДАГОГІЧНА) ПРАКТИКА
У ЗАКЛАДАХ ФАХОВОЇ ПЕРЕДВИЩОЇ ОСВІТИ**

Ступінь вищої освіти	Магістр
Рівень вищої освіти	Другий (магістерський)
Галузь знань	A Освіта
Спеціальність	A4 Середня освіта (за предметними спеціальностями)
Предметна спеціалізація	A4.05 Середня освіта (Біологія та здоров'я людини)
Освітня програма	Біологія
Статус дисципліни	Обов'язкова
Мова навчання	Українська

Робоча програма практики ОК 13 «Виробнича (педагогічна) практика у закладах фахової передвищої освіти» для здобувачів вищої освіти галузі знань А Освіта спеціальності А4 Середня освіта предметної спеціальності А4.05 Середня освіта. Біологія та здоров'я людини освітньо-кваліфікаційної програми Біологія

Розробники: Куруц Н.В., доцент, кандидат біологічних наук, доцент

Робочу програму розглянуто та затверджено на засіданні кафедри зоології
протокол № 14 від « 10 » червня 2025 р.

Завідувач кафедри Федір КУРТЯК

Схвалено науково-методичною комісією біологічного факультету
протокол № 8 від « 27 » червня 2025 р.

Голова науково-методичної комісії Андрій ГАМОР

I. ОПИС ПРАКТИКИ

Найменування показників	Розподіл годин за навчальним планом	
	Денна форма навчання	Заочна форма навчання
Кількість кредитів ЄКТС –3	Рік підготовки:	
Загальна кількість годин – 90	2	1
Вид підсумкового контролю: проведення залікового заняття	Семестр:	
Форма підсумкового контролю: диференційований залік	3	2
	Індивідуальна робота:	
	60	60
	Самостійна робота:	
	30	30

2. МЕТА ВИРОБНИЧОЇ (ПЕДАГОГІЧНОЇ) ПРАКТИКИ.

Метою виробничої (педагогічної) практики у закладах фахової передвищої освіти (далі у ЗФПО) є: усвідомлення значущості знань, умінь, навичок, отриманих у процесі теоретичної підготовки при розв'язуванні практичних завдань навчання й виховання; формування мотивації подальшої навчальної діяльності; особисте утвердження майбутніх педагогів у правильності обрання професії, формування потреби в самоосвіті; удосконалення й поглиблення професійної компетентності магістрантів.

Завдання виробничої (педагогічної) практики передбачають:

- ознайомлення та вивчення системи й досвіду сучасного стану організації освітнього процесу в закладах фахової передвищої освіти;
- удосконалення, поглиблення професійної компетентності магістрантів, творче застосування й закріплення обсягу теоретичних знань з фаху;
- здійснення цілісної системи навчально-виховної роботи з дисциплін біологічного профілю з виконанням функцій вчителя та класного керівника,;
- формування професійної майстерності під час виконання обов'язків вчителя-предметника та класного керівника;
- формування навичок та вмінь підготовки і проведення занять з фаху, позакласних навчальних і виховних заходів, встановлення внутрішньопредметних та міжпредметних зв'язків з використанням сучасних інформаційні засобів та ефективних прогресивних педагогічних технологій навчання й виховання
- виховання національно-патріотичних, інтелектуальних, моральних, естетичних та інших якостей, інтересу і любові до обраної професії, потреби в самоосвіті, вироблення творчого науково-дослідницького підходу до педагогічної діяльності.

Відповідно до освітньо-професійної програми, проходження виробничої (педагогічної) практики ОК 13 у ЗФПО сприяє формуванню у здобувачів вищої освіти таких компетентностей:

ЗК-01. Здатність працювати у міжнародному контексті, набувати практичний досвід комунікації різними мовами в галузі біології та здоров'я людини.

ЗК-02. Здатність використовувати інформаційні та комунікаційні технології в освітній та науковій діяльності.

ЗК-03. Здатність вчитися і бути сучасно освіченим, усвідомлювати і оволодівати можливістю навчання впродовж життя.

ЗК-04. Здатність діяти на основі етичних мотивів. Соціально, свідомо та відповідально.

ЗК-06. Здатність оволодіти методологією наукових досліджень, планувати й організувати дослідження за прикладною тематикою, узагальнювати отримані результати, оформлювати презентувати наукові здобутки відповідно до чинних вимог.

ФК-01. Здатність користуватися новітніми досягненнями педагогіки, біології, необхідними для професійної освітньо-наукової діяльності.

ФК-02. Здатність ефективно застосувати на практиці ті чи інші методи управління (на рівні керівника методичного об'єднання, завуча, директора) в освітніх закладах.

ФК-03. Здатність користуватися сучасними інформаційними технологіями та аналізувати інформацію в галузях освіти, біології і на межі предметних галузей

ФК-04. Здатність застосовувати набуті психолого-педагогічні компетентності, знання сучасних методик і освітніх технологій для формування у здобувачів освіти загальних і предметних компетентностей і здійснення міжпредметних зв'язків біології та здоров'я людини відповідно до вимог державного стандарту.

ФК-05. Формувати та підтримувати безпечне та здоров'язбережувальне освітнє середовище. Аналізувати спосіб життя особи, його вплив на здоров'я, розробляти й упроваджувати рекомендації щодо здорового способу життя, оздоровчі програми та відповідні методи у закладах загальної середньої освіти.

В ході проходження практики магістрами, передбачене використання таких форм проведення занять: лекційних, уроків, лабораторних, практичних занять, проведення екскурсій, позаурочних, позакласних занять, самостійної роботи, виховних занять з використанням інноваційних технологій навчання; методів: як традиційних, так і сучасних, які сприяють активізації навчально-пізнавальної діяльності здобувачів вищої освіти.

3. ПЕРЕДУМОВИ ДЛЯ ПРОХОДЖЕННЯ ВИРОБНИЧОЇ (ПЕДАГОГІЧНОЇ) ПРАКТИКИ У ЗФПО

Передумовами для проходження виробничої (педагогічної) практики у ЗФПО в науково-теоретичному аспекті є цикл загально-професійних дисциплін з методики навчання біології та здоров'я людини у закладах загальної середньої освіти, дисциплін біологічного профілю у закладах фахової передвищої, вищої освіти та дисциплін спеціалізації, передбачених навчальним планом спеціальності. Методичною базою практики є досвід проходження педагогічної практики у закладах загальної середньої.

Передумовами проходження практики також є опанування таких навчальних дисциплін (НД) освітньої програми (ОП):

- ОК 1 Іноземна мова за професійним спрямуванням
- ОК 2 Безпека життєдіяльності, біоетика та біобезпека
- ОК 3 Психологія освітньої діяльності
- ОК 4 Педагогіка сучасної школи
- ОК 5 Методика навчання біології та здоров'я людини у закладах загальної середньої освіти
- ОК 6 Комп'ютерно-інформаційні технології в освіті
- ОК 7 Методика викладання дисциплін біологічного профілю у закладах фахової передвищої, вищої освіти
- ОК 8 Здоров'я людини у контексті сталого розвитку.
- ОК 9 Генетика людини з основами медичної генетики
- ОК 10 Біологія людини з основами геронтології
- ОК 12 Виробнича (педагогічна) практика у закладах загальної середньої освіти
- ВК3 Методологія науково-педагогічних досліджень у біології

4. ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Відповідно до освітньо-професійної програми «Біологія» проходження **виробничої (педагогічної) практики у закладах фахової передвищої освіти (ЗФПО)** повинно забезпечити здобувачам вищої освіти практичну підготовку та досягнення таких програмних результатів навчання (РН) практичної підготовки:

Програмні результати практичної підготовки
1. Володіти державною та іноземною мовами на рівні, достатньому для спілкування з професійних питань та презентації результатів власних досліджень з біологічних дисциплін у ЗФПВО.
2. Уміти використовувати бібліотеки, інформаційні бази даних, інтернет ресурси для пошуку необхідної біологічної інформації для проходження практики у ЗФПО.
3. Здатність здійснювати злагоджену роботу на результат у колективі з урахуванням державних і виробничих інтересів.
5. Бути здатними аналізувати та критично оцінювати вплив досягнень біології на розвиток суспільства

6. Уміти аналізувати біологічні явища та процеси на молекулярному, клітинному, організменному, популяційно-видовому та біосферному рівнях з точки зору фундаментальних, загальнонаукових знань, а також за використання спеціальних сучасних методів досліджень.
8. Бути здатними застосовувати під час проведення досліджень знання особливостей розвитку сучасної біологічної науки, основні методологічні принципи наукового дослідження, методологічний і методичний інструментарій проведення наукових досліджень за спеціалізацією.
12. Уміти використовувати інноваційні підходи для розв'язання складних задач біології за невизначених умов і вимог.
14. Дотримуватись норм академічної доброчесності під час навчання та провадження діяльності, знати основні правові норми щодо захисту інтелектуальної власності.
15. Уміти самостійно планувати і виконувати інноваційне завдання та формулювати висновки за його результатами з фахових біологічних дисциплін у ЗФПО.

5. Бази практики

Базами проходження виробничої (педагогічної) практики у ЗФПВО є коледжі фахової передвищої освіти міста Ужгорода та області. Бази практики визначаються короткостроковими та довгостроковими договорами з яких здобувачі вищої освіти навчаються на факультеті і є офіційною підставою для проходження практики. Тривалість дії договорів погоджується договірними сторонами. Здобувачі мають можливість завчасно самостійно пропонувати місце проходження практики за умови підписання договору. Закріплення здобувачів за базами практики та призначення керівників від кафедр оформляються наказом ректора університету (денна форма навчання) та розпорядженням декана факультету (заочна форма навчання).

6. ІНДИВІДУАЛЬНІ ЗАВДАННЯ ДЛЯ ПРОХОДЖЕННЯ ВИРОБНИЧОЇ (ПЕДАГОГІЧНОЇ) ПРАКТИКИ У ЗФПО

Виробнича (педагогічна) практика у ЗФПВО є важливою складовою навчально-виховного процесу, невід'ємним складником професійної підготовки фахівців, оскільки продовжує цикл практичної підготовки здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти, який здійснюється відповідно до вимог систематичності, послідовності та безперервності, що забезпечує вдосконалення і розвиток практичних знань та професійно значущих умінь здобувачів.

Зміст діяльності студентів в період практики для кожного студента визначений програмою, планами навчального закладу, викладачів та кураторів максимально наближений до змісту їх реальної професійної діяльності.

Нижче представлені орієнтовні індивідуальні завдання та завдання самостійної роботи здобувачів на період проходження виробничої (педагогічної) практики у ЗФПВО, подальша (при необхідності) деталізація та доповнення яких проходить безпосередньо при проведенні інструктивної наради на факультеті та у навчальному закладі фахової передвищої освіти (базі) практики.

Загальна тривалість практики два тижні.

I. Організаційна робота:

1. Участь у настановчій конференції; ознайомлення із завданнями та змістом практики, основними організаційними заходами, отримання документації; відвідування консультацій керівників практики.

2. Знайомство з базою практики, адміністрацією закладу фахової передвищої освіти, ознайомлення з матеріалами сайту закладу освіти для з'ясування: історії, традицій, основних завдань і напрямів роботи, режиму роботи та матеріальної бази; кадрового складу педагогічного колективу і контингенту здобувачів освіти; особливостей організації освітнього процесу; напрямів і форм позааудиторної роботи (наявність органів самоврядування, осередків юнацьких громадських організацій, гуртків, секцій, творчих колективів); роботи методичного об'єднання кураторів і організації виховної роботи в закладі фахової передвищої освіти за поточний навчальний рік.

3. Вивчення та аналіз управлінських засад освітнього процесу в закладі, що є місцем проходження практики, структури закладу фахової передвищої освіти, системи планування освітнього процесу:

- освітньо-професійні програми (далі ОПП) фахової передвищої освіти (далі ФПО)
- освітні програми підготовки фахового молодшого бакалавра
- анотовані каталоги вибіркового компоненту ОПП ФПО
- навчальні плани
- робочі навчальні плани
- плани внутрішнього контролю
- плани організаційно-виховної роботи
- робочі навчальні програми
- документи (програми, білети, тести) до державної атестації здобувачів освіти
- протоколи засідань голів циклових комісій
- розклади та журнали обліку групових, індивідуальних занять
- картки навантаження викладачів
- номенклатури справ відділення фахової передвищої освіти
- розклад занять
- індивідуальний план викладача і критерії нормування всіх видів його діяльності
- складання плану проходження виробничої (педагогічної) практики.

II. Навчальна робота:

- підготовка до відвідування та відвідування навчальних занять
- вивчення та аналіз календарно-тематичних планів з дисциплін у відповідних групах
- вивчення специфіки підручників, які використовуються при вивченні навчальних дисциплін у відповідному ЗФПО, який слугує базою практики
- вивчення найменування дисциплін і видів навчальної роботи студентів, розподіл їх за семестрами, визначення кількості годин на лекції, практичні, лабораторні заняття, щотижневий розподіл годин за курсами і семестрами, дисципліни за вибором
- відвідування **10 занять** та методичний їх аналіз, ведення записів занять, що їх проводять викладачі та студенти-практиканти, участь у їх обговоренні
- розробка планів-конспектів до занять з використанням сучасних технологій навчання та дидактичної наочності до залікових занять й складання завдань до контролю знань
- підготовка до проведення навчальних занять
- проведення **8-10 пробних занять** (п'яти студентами заочної форми) на тиждень з природничих наук та охорони здоров'я, дисциплін професійно-теоретичної підготовки з використанням сучасних технологій навчання, доцільних методів, засобів навчання у різних формах навчально-виховної роботи та позааудиторних (позакласних) занять
- проведення **п'яти** (трьох студентами заочної форми) **залікових занять**
- підготовка методичної розробки системи проведених занять навчальних дисциплін, підготовка і проведення залікового професійно орієнтованого позааудиторного заходу.

III. Методична робота:

- вивчення та аналіз матеріально-технічного та методичного забезпечення дисциплін природничих наук та охорони здоров'я, професійно-теоретичної підготовки;
- вивчення та аналіз планів методичної роботи закладу, планів роботи методичних (циклових) комісій, участь у їх роботі

- робота з методичною літературою, навчально–методичними комплектом природничих дисциплін, охорони здоров'я та дисциплін відповідних напрямів підготовки та участь у їх розробці

- ведення щоденника педагогічної практики, у якому здійснюються записи виконаної роботи в ЗФПО

- ознайомлення та вивчення досвіду роботи викладачів

IV. Науково-дослідницька та практична робота

- розробка та виконання індивідуальних завдань і проведення досліджень для підготовки написання кваліфікаційної магістерської роботи

- добір фактичного матеріалу для виконання кваліфікаційної роботи.

- фіксування результатів педагогічних спостережень, бесід з здобувачами та викладачами, анкетування та інше

- вивчення та аналіз програм практик у ЗФПО.

У. Виховна робота:

- ознайомлення з планами організаційно-виховної роботи, участь у їх організації

- спостереження за груповою та індивідуальною роботою куратора академічної групи

- підготовка і проведення **2 залікових професійно орієнтованих виховних заходів** з учасниками академічних груп

- складання психолого-педагогічної характеристики на студентську академічну групу на основі використання психолого-педагогічних методик

- підготовка і проведення залікового виховного заходу

VI. Підготовка звітної документації про походження педпрактики.

7.ОРІЄНТОВНЕ КАЛЕНДАРНЕ ПЛАНУВАННЯ НА ПЕРІОД ПРОХОДЖЕННЯ ВИРОБНИЧОЇ (ПЕДАГОГІЧНОЇ) ПРАКТИКИ У ЗФПО

Самостійна та індивідуальна робота	Кількість годин	
	1, 2 тиждень	1,2 тиждень
	Самостійна робота	Індивідуальна робота
Перший тиждень практики		
Організаційна робота	2	10
Навчальна робота	8	10
Методична робота	5	10
Другий тиждень практики		
Науково-дослідницька та практична робота	5	10
Виховна робота	3	10
Підготовка та оформлення звітної документації про проходження виробничої (педагогічної) практики у закладах фахової передвищої освіти	7	10
Усього годин:	30	60

Упродовж першого тижня практики:

1. Прибуття в навчальні заклади.

2. Виконання обов'язків викладача та класного керівника/куратора.

Зустрічі з керівниками закладів вищої освіти, ознайомлення з викладацьким і студентським колективами, основними проблемами, над вирішенням яких працюють колективи, з їхніми традиціями.

Вивчення документації.

Вивчення системи планування роботи ЗФПО в цілому, планування і проведення навчальної методичної, науково-дослідницької, практичної, виховної, організаційної роботи, роботи викладачів біологічних та спеціальних дисциплін, роботи класних керівників/кураторів (академічних наставників).

Складання плану проходження виробничої (педагогічної) практики.

Підготовка до відвідування та відвідування навчальних занять із послідувачим їх аналізом, занять гуртків, консультацій. Виготовлення роздаткового дидактичного матеріалу, наочних посібників із залученням здобувачів до виконання цієї роботи. Здійснення виховної роботи в ролі класних керівників/кураторів (академічних наставників). Спостереження за окремими здобувачами і їх колективом з метою вивчення їх психолого-педагогічних особливостей.

4. Підготовка до проведення навчальних занять з дисциплін біологічного профілю, природничих наук та охорони здоров'я, спеціальних дисциплін у ЗФПО, занять гуртків, консультацій.

Визначення та вивчення змісту навчальної, виховної, розвиваючої мети занять, понять і термінів для обов'язкового засвоєння, підбір форм, інноваційних методів, засобів і прийомів проведення занять, підбір й підготовка експерименту, матеріалів та обладнання, натуральних об'єктів та образотворчих посібників, технічних засобів навчання. Складання конспектів лекцій, семінарських, практичних та лабораторних, тематичних виховних заходів (справ) з використанням навчальної, наукової та методичної літератури. Ознайомитися з основними напрямками професійної діяльності вчителя/викладача ЗФПО.

Протягом **другого (останнього тижня)**:

5. Проведення навчальних, позааудиторних та виховних занять і їх аналіз.

З метою проведення занять у ЗФПО на високому навчальному, науково-методичному й виховному рівні та їх аналізу, здобувачі повинні вивчити систему навчальної роботи, оволодіти на практиці: методикою викладання навчального матеріалу із застосуванням сучасних методів, засобів навчання; організацією студентського колективу до самостійної та індивідуальної роботи; різноманітністю творчих завдань, методами та формами контролю засвоєння знань; спостерігати за груповою та індивідуальною роботою куратора академічної групи, вивчити особливості кожного здобувача, в процесі навчання та окремих виховних занять; скласти характеристику на клас/академічну групу; перевіряти конспекти, ведення записів, лабораторні і практичні з аналізом допущених помилок, робота з ліквідації прогалин у знаннях; проведення занять з відстаючими. Проводити та здійснювати психолого-педагогічний і науково-методичний аналіз занять згідно вимог.

Підготувати методичну розробку 5-8 проведених занять у закладі фахової передвищої освіти.

6. Здійснення позааудиторної роботи та обов'язків куратора (академічного наставника).

Приймати активну участь у проведенні занять гуртків за фахом; у підготовці і проведенні олімпіад, масових заходів, занять в наукових та навчальних лабораторіях. Оволодіти методикою планування і роботи з студентськими колективами. Проводити роботу з студентами у відповідності з планами роботи класних керівників/кураторів (академічних наставників). Підготувати й провести виховний захід. Написати детальний сценарій виховного заходу. Вивчити й узагальнити досвід роботи академічного наставника. Вивчити систему роботи з відповідних навчальних дисциплін біологічного профілю у закладі.

7. Методична та науково-дослідницька, практична робота.

Ознайомлення з особливостями методичної роботи викладача ЗФПО. Прийняти участь у розробці навчально-методичних матеріалів. Розробити індивідуальні завдання для написання та проведення експериментів з теми кваліфікаційної (магістерської) роботи або реферату з проблем педагогіки, психології чи методики навчання предмету з спеціальності, підготовка

матеріалів підсумків педагогічної практики. Вивчення та аналіз програм практик у закладах фахової передвищої освіти.

Підготовка звіту та іншої звітної документації з проходження практики.

8.ОРГАНІЗАЦІЯ І КЕРІВНИЦТВО ВИРОБНИЧОЇ (ПЕДАГОГІЧНОЇ) ПРАКТИКИ У ЗФПО.

Керівник практики заздалегідь доводить до відома здобувачів про дату початку практики, терміни. Перед початком проходження практики проводиться на факультеті інструктивна нарада, де ознайомлюють здобувачів із: наказом ректора про проведення практики; загальним положенням проходження виробничої (педагогічної) практики; організацією, їх правами і обов'язками; метою і завданням практики та правилами поведінки й роботою під час практики; робочою програмою.

Отримують документацію, ознайомлюються з доцільністю та правильністю ведення необхідної документації, а також здійснюється інструктаж з техніки безпеки й охорони праці. Керівники практики від кафедр факультету, кафедр педагогіки і психології визначають індивідуальні завдання та завдання самостійної роботи на практику які разом з керівниками від бази практики, контролюють дотримання здобувачем трудової дисципліни, ведення робочої документації, хід виконання завдань програми проходження практики, надають консультації та допомогу з різних питань стосовно її проходження. Після завершення виробничої (педагогічної) практики, студенти оформляють та здають звітну документацію керівникам від кафедр на яких спеціалізуються і кафедр педагогіки та психології, захищають її.

Керівник від кафедри складає письмовий звіт про проходження практики. Здобувач повинен виконати всі завдання практики, передбачені програмою і поставлені керівниками практики, також зобов'язаний до закінчення практики пройти її в повному обсязі, вчасно оформити і здати звітну документацію та захистити її на засіданні кафедри. Здобувач вищої освіти, який не виконав програму, скеровується на практику вдруге або відраховується з ВНЗ.

9. ЗАГАЛЬНІ ВИМОГИ ДО ОФОРМЛЕННЯ ЗВІТУ, ЗВІТНОЇ ДОКУМЕНТАЦІЇ, ДОПУСКУ ДО ЗАХИСТУ ВИРОБНИЧОЇ (ПЕДАГОГІЧНОЇ) ПРАКТИКИ у ЗФПО

Звіт (звітна документація) складається у безпосередній відповідності до завдань і змісту програми практики. Звіт повинен містити дані про виконану роботу і кінцеві результати усіх завдань практики (документація, планування, навчальна, методична, науково-дослідницька та практична, позааудиторна (позаурочна), виховна діяльність, діагностика), висновки, пропозиції, самооцінку. Звіт повинен бути чітким, характеризуватися ясністю і переконливістю викладів результатів роботи, обґрунтованістю висновків і рекомендацій, а також опрацьовані під час практики джерела інформації.

Робочі записи та звітна документація про проведену роботу студентами за період проходження виробничої (педагогічної) практики у ЗФПО, здаються на кафедру де спеціалізуються.

Звітна документація практиканта:

1. Щоденник (*підписаний й завірений керівником навчального закладу та підписаний груповим керівником й керівниками від кафедр педагогіки та психології*).
2. Звіт про проведену роботу згідно вимог за період проходження практики та робочі записи (*з підписом практиканта, вчителя/викладача дисциплін біологічного профілю, підписом та оцінкою завідувача відділення фахової передвищої освіти*).
3. Методичну розробку системи 5-8 залікових занять із дисциплін біологічного профілю з повним методичним забезпеченням і переліком використаної літератури (*з підписом практиканта, підписом та оцінкою вчителя/ викладача дисциплін біологічного профілю*).

4. Психолого-педагогічний і науково-методичний аналіз 3-ох відвіданих занять (з підписом практиканта, підписом й оцінкою вчителя/викладача дисциплін біологічного профілю).
5. Структуру: - освітньої програми підготовки фахового молодшого бакалавра; - анотованого каталогу вибіркового компоненту ОПП ФПО; - навчального та робочого плану (з підписом практиканта, підписом та оцінкою завідувача відділення фахової передвищої освіти).
6. Плани роботи індивідуальних і групових занять (з підписом практиканта та зав. відділення фахової передвищої освіти).
7. Матеріали результатів виконаних спостережень та досліджень, а також аналіз даних отриманих під час їх виконання, які використовуються для підготовки та написання наукової роботи (з підписом практиканта та підписом й оцінкою наукового керівника).
8. План організаційно-виховної роботи відділення фахової передвищої освіти (з підписом практиканта, завідувача відділення фахової передвищої освіти, та керівників від кафедр педагогіки та психології).
9. Презентацію плану-сценарію професійно орієнтованої залікової виховної справи за фаховим спрямуванням (з підписом практиканта, підписом та оцінкою класного керівника/куратора та керівників від кафедр педагогіки та психології).
10. Психолого-педагогічну характеристику на клас/академічну групу на основі використання психолого-педагогічних методик (з підписом практиканта та поміткою «згідний» класного керівника/куратора та керівників від кафедр педагогіки та психології).
11. Характеристика з навчального закладу на студента-практиканта (підписана вчителем/викладачем дисциплін біологічного профілю, підписана і завірена керівником навчального закладу).

Звітні документи подаються у папці:

ПАПКА

документів із проходження виробничої (педагогічної) практики у ЗФПО, яка проходила з «
» - «
» 20 р. в Природничо-гуманітарному коледжі ДВНЗ «УжНУ» м. Ужгород
здобувача другого (магістерського) рівня вищої освіти А Освіта спеціальності А4 Середня
освіта предметної спеціальності А4.05 Середня освіта. Біологія та здоров'я людини освітньо-
кваліфікаційної програми Біологія
Прізвище ім'я по батькові.

Звітна документація подається для вивчення, аналізу та оцінювання керівнику практики від кафедри, на якій спеціалізується здобувач. Захист практики здобувачем вищої освіти відбувається у визначений деканатом термін за участі всіх практикантів. Завершується практика колективним обговоренням результатів разом із студентами, груповими керівниками-методистами кафедр.

Здобувач, який не виконав завдань програми виробничої (педагогічної) практики у ЗФПО скеровується для проходження вдруге або відраховується з ВНЗ.

10.ЗАСОБИ ДІАГНОСТИКИ ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ ПРОХОДЖЕННЯ ВИРОБНИЧОЇ (ПЕДАГОГІЧНОЇ) ПРАКТИКИ У ЗФПО

Після завершення практики здобувачі освіти здають звітну документацію, оформлену згідно вказаних вище вимог. Письмовий звіт разом з іншими документами подається керівникам практики від навчального закладу. Звіт є одним з основних документів при складанні заліку з практики і повинен містити відомості про виконання здобувачем усіх розділів програми практики та індивідуального завдання. Критерієм ефективності є практичне засвоєння знань, умінь та навичок, передбачених програмою практики. За діяльністю практикантів здійснюється поточний контроль: спостереження керівника практики за роботою здобувачів на базах практики, дотримання ними виробничої дисципліни, умов та режиму роботи, графіку виконання запланованих завдань, ведення

щоденника. Поточний контроль може здійснювати завідувач кафедри та відповідальні особи навчальної частини УжНУ. Підсумковий контроль про проходження практики здійснюється з урахуванням творчого підходу до навчально-методичної, організаційно-виховної та науково-дослідницької роботи, ефективності її проведення та якості підготовки звітної документації. Оцінка за практику вноситься до заліково-екзаменаційної відомості і залікової книжки студента за підписом керівника практики. Якщо програма практики не виконана студентом з поважної причини, навчальним закладом надається можливість її проходження.

Оцінювання практики відбувається згідно з Положення про організацію освітнього процесу в Державному вищому навчальному закладі «Ужгородський національний університет» <https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/31357>, Положення про порядок та методику проведення семестрових (курсівих) екзаменів і заліків в УжНУ <https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/5952>, з дотриманням норм академічної доброчесності відповідно до Положення про академічну доброчесність в УжНУ <https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/12223>.

Розподіл балів за виконання програми практики та захист здійснюється згідно схеми:

Розподіл балів за виконання програми виробничої (педагогічної) практики у ЗФПО та захист практики. Схема системи оцінки досягнень студентів при проходженні практики.

Компонент, що оцінюється	Макс. к-ть балів	Керівник, який проводить оцінювання
Виховна робота, усього 20 балів, з яких:		
1. План організаційно-виховної роботи відділення фахової передвищої освіти	10	від кафедр педагогіки і психології
2. Презентація плану-сценарію професійно орієнтованої залікової виховної справи за фаховим спрямуванням. Психолого-педагогічна характеристика на клас/академічну групу на основі використання психолого-педагогічних методик	10	від кафедр педагогіки і психології
Сумарна оцінка від кафедр педагогіки і психології ДВНЗ «УЖНУ»	Усього 20	від керівників кафедр педагогіки і психології
Навчальна, методична, науково-дослідницька робота, усього 80 балів, з яких:		
1. Структура визначених документів	5	від кафедр факультету
2. Методичну розробку системи залікових занять із дисциплін біологічного профілю з повним методичним забезпеченням.	10	
3. Залікові навчальні заняття (лекції, уроки, лабораторні, практично-семінарські), методична діяльність.	10	
4. Плани роботи індивідуальних і групових занять	5	
5. Науково-дослідницька діяльність. Матеріали результатів виконаних спостережень та досліджень, а також аналіз даних отриманих під час їх виконання, які використовуються для підготовки та написання наукової роботи	10	від кафедр факультету
6. Психолого-педагогічний і науково-методичний	5	від кафедр факультету

аналіз відвіданих занять		
7.Щоденні записи та звіт про виконання практики	15	від кафедр факультету
8.Захист практики	20	від кафедр факультету
Сумарна оцінка від групових керівників кафедр біологічного факультету ДВНЗ «УЖНУ»	Усього 80	
Разом	100	

Диференційований залік є підсумковим контролем практики і проводиться після закінчення практики згідно шкали оцінювання.

Критерії оцінювання підсумкового контролю

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 - 100	A	відмінно	зараховано
82 - 89	B	добре	
74 - 81	C		
64 - 73	D	задовільно	
60 - 63	E		
35 - 59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0 - 34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Підсумки педагогічної практики записуються в щоденник згідно вимог.

Оцінка за практику вноситься до заліково-екзаменаційної відомості і залікової книжки здобувача за підписом керівника практики. Якщо програма практики не виконана здобувач з поважної причини, навчальним закладом надається можливість Здобувачеві її проходження в інші терміни.

Навчально-методичне забезпечення практики та методичні рекомендації

вміщують наступні інструктивні та організаційно-методичні матеріали:

1. Робочі програми різних видів практики.
2. Програма проходження виробничої (педагогічної) практики у ЗФПО.
3. Методичні рекомендації для здобувачів вищої освіти щодо проходження практик відповідно до їх видів, передбачених програмою підготовки.
4. Навчальні програми з дисциплін біологічного профілю в закладах фахової передвищої, вищої освіти та психолого-педагогічних дисциплін.
5. Методика викладання біологічних дисциплін у профільній школі: навчальний посібник / Н.В. Куруц, О.І. Карбованець, Я.С. Гасинець, Г.М. Коваль, М.В. Кривцова. – Ужгород: УЖНУ. - 2023. - 218 с.

6. Методологія науково-педагогічних досліджень у біології / Н.В. Куруц, О.І. Карбованець, Я.С. Гасинець, Г.М. Коваль, М.В. Кривцова. – Ужгород: ФОП Роман О.І., 2023. - 188 с

11. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

1. Артемова Л.В. Педагогіка і методика вищої школи. Київ: Кондор, 2008. 272 с.
2. Вітранюк Н., Соколкова О., Іщенко Т., Дудник Т. Розроблення освітньо-професійної програми та навчального плану підготовки здобувачів фахової передвищої освіти. Метод. Рекомендації, Київ. – 2022. – 59 с.
3. Бутенко Н. Ю., Грущенко Л. М. Педагогічна практика: підготовка та реалізація: навчальний посібник / За ред. Н. Ю. Бутенко. Київ: КНЕУ, 2005. 184 с.
5. Денищич Т. А., Косарева Г. С. Педагогічна практика: зміст, організація, проблемні аспекти формування педагогічної майстерності: посібник. Миколаїв: Вид-во ЧНУ ім. Петра Могили, 2017. 84 с.
6. Закон України «Про фахову передвищу освіту». 06.06.2019 р. № 2745-VIII. Дата оновлення: 23.02.2023 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2745-19#Text>. (дата звернення 04.06.2023).
7. Козій М. К. Психолого-педагогічні умови удосконалення педагогічної практики студентів: методичний посібник [для студ. педуніверситетів. К.: Вид-во НПУ ім. М.П. Драгоманова, 2001. 140с.
8. Методичні рекомендації до проведення педагогічної практики для здобувачів вищої освіти другого (магістерського) рівня другого року навчання / за ред. С. Т. Золотухіної. Харків:ПланетаПринт,2019.45с.URL:<https://dspace.hnpu.edu.ua/server/api/core/bitstreams/68dc268d-08bb-413d-af40-b697a7043bb7/content>
9. Кравець Л.М. Педагогічна практика як чинник професійного становлення майбутнього вчителя. Педагогічні науки. 2012. Вип. 55. С. 80–86. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/repa_2012_55_16.
10. Мороз І.В. і ін. Методика навчання біології: навч. посібник для студентів вищих навчальних закладів. К.: Либідь, 2006. - 590 с.
11. Омеляненко В. Л., Кузьмінський А. І. Теорія і методика виховання: навчальний посібник. Київ, 2008. 415 с.
12. Організація, зміст та оцінювання неперервної педагогічної практики майбутніх учителів. Навчально-методичний посібник / за заг. ред. А. М. Бойко. Полтава, 2002. 144с.
13. Педагогічна практика в закладах фахової передвищої освіти (модуль «Психолого-педагогічна підготовка»): метод. рек. для здобувачів другого (магістер.) рівня вищ. освіти / Харків. нац. пед. ун-т ім. Г. С. Сковороди; [уклад.: А.В. Боярська-Хоменко, С.Є. Лупаренко]. – Харків: ХНПУ ім. Г. С. Сковороди, 2024. – 24 с.
14. Положення про проведення практик здобувачів першого (бакалаврського) та другого (магістерського) рівнів вищої освіти ХНПУ імені Г. С. Сковороди (ред. від 14.12.2021). URL:http://hnpu.edu.ua/sites/default/files/files/Normal_dokum/Pol/Pro_provedenya_praktyk.pdf
15. Про затвердження типової освітньої програми профільної середньої освіти закладів освіти, що здійснюють підготовку молодших спеціалістів на основі базової загальної середньої освіти: наказ Міністерства освіти і науки України від 01.06.2018 № 570. URL: <https://mon.gov.ua/ua/npa/pro-zatverdzhennya-tipovoyi-osvitnoyi-programiprofilnoyi-serednoyi-osviti-zakladiv-osviti-sho-zdijsnyuyut-pidgotovku-molodshihspetsialistiv-na-osnovi-bazovoyi-zagalnoyi-serednoyi-osviti>
16. Про затвердження Методичних рекомендацій щодо розроблення стандартів фахової передвищої освіти: наказ Міністерства освіти і науки України від 13.07.2020 №918. URL:

<https://mon.gov.ua/ua/npa/pro-zatverdzhennya-metodichnih-rekomendacij-shodo-rozroblennya-standativ-fahovoyi-peredvishoyi-osviti> 25.

17. Шульдик Г. О. Педагогічна практика: Навч. посіб. [для студ. пед. вузів]. К.: Науковий світ, 2000. 143с.

18. Фахова передвища освіта. URL: <https://mon.gov.ua/ua/tag/fahova-peredvisha-osvita>.

Допоміжна

1. Дичківська І. М. Інноваційні педагогічні технології: практикум: навч. посіб. Київ: Слово, 2014. 448 с.
2. Петрунько О. В. Молодь та інноваційні технології: перспективи і ризики взаємодії: методичний посібник. Кіровоград: Імекс-ЛТД, 2013. 84 с.
3. Нові педагогічні технології для вчителів біології: навч.-метод. посіб. / уклад. К. М. Задорожний. Харків: Основа, 2009. 112 с.
4. Русаловський А. В. Правові та організаційні питання охорони праці: Навч. посіб. – 4-те вид., допов. і перероб. – К.: Університет «Україна», 2009. – 295 с.
5. Сучасні форми та методи навчання біології / уклад. К.М. Задорожний. Харків: Основа, 2010. 143 с.
6. Шульдик В.І. Як підготувати ефективний урок біології Київ: Наук. світ, 2000. 250 с. Шейко В.М. Організація та методика науково-дослідницької діяльності:[підручник]/ В.М. Шейко, Н.М. Кушнарєнко. – Київ: Знання-Прес, 2003. – 295 с.
7. Шейко В.М., Кушнарєнко Н.М. Організація та методика науково-дослідницької діяльності: Підручник. – 3-є вид., стер. – К.: Знання-Прес, 2003. – 295 с.
8. Нікітченко Л.О. Методика навчання біології та природознавства: метод. реком. до лабораторних робіт. Вінниця, 2016. 101 с. URL:http://library.vspu.net/bitstream/handle/123456789/853/Nikitchenko_LO_Metodika_navchannia_biologii_2016.pdf?sequence=3&isAllowed=y
9. Національна доктрина розвитку освіти України. URL : <http://doshkolenok.kiev.ua/zakon/63-2009-09-03-18-48-50.html>
10. Інструкція з техніки безпеки під час проведення лабораторних занять, практичних робіт, демонстраційних дослідів у кабінеті біології: URL: http://tex-bezbeka.in.ua/vschkol/N_nev.php?nev=34

Інформаційні ресурси

1. Методичний портал – <http://metodportal.net/node>
2. Асоціація вчителів біології України. <http://biology.civicua.org/>
3. Український біологічний сайт. <http://www.biology.org.ua>
4. Сайт для всіх, хто вивчає біологію. <http://www.noosfera.org.ua/>
5. Проект концепції розвитку освіти України на період 2015–2025 років: URL : https://tnpu.edu.ua/EKTS/proekt_koncepc.pdf
6. Сайт УжНУ. URL: <https://www.uzhnu.edu.ua/>
7. Репозитарій УжНУ. URL: <https://dspace.uzhnu.edu.ua/jspui/>
8. Наукова бібліотека УжНУ. URL: <http://www.lib.uzhnu.edu.ua/#myCarousel>
9. Національна бібліотека України ім. В. І. Вернадського. URL: <http://www.nbuv.gov.ua>
10. <https://apps.who.int/iris/handle/10665/325071>